

Horeogrāfu un dejas pedagogu kompetenču paaugstināšana mobilitātes apstākļos

Līguma Nr. 2006/0066/VPD1/ESF/PIAA/05/APK/3.2.5.2./0056/0237

ESF projekts „Horeogrāfu un dejas pedagogu kompetenču paaugstināšana mobilitātes apstākļos” tuvojas noslēgumam.

Darba grupa ir izstrādājusi profesijas standarta „Baletdejojājs” projektu. Tā izstrādē ir ņemta vērā profesionāļu pieredze, savāktas un apkopotas ziņas par specifiskajām prasmēm baletdejojāja profesijā. Baletdejojājam nepieciešamās prasmes ir formulētas skaidri un saprotami. Zināšanas klasificētas atbilstoši izglītības programmā paredzētajiem mācību priekšmetiem, nosakot nepieciešamo līmeni. Profesijas standarta projekta titullapā ir norādīta profesijas pārstāvja saistība ar profesionālo izglītību, kvalifikāciju un iespējamo darbošanās sfēru/vietu. Baletdejojājs/baleta mākslinieks ir kvalificēts profesionālās horeogrāfijas mākslas speciālists, kurš strādā Operas un baleta teātros, profesionālās baleta trupās, kā arī kolektīvos, kuri savā darbībā izmanto horeogrāfiju. Baleta mākslinieks ir akadēmiskās izpildītājmākslas pārstāvis. Praktisko nodarbību saturam un praksei ārpus mācību iestādes (operā) ir jāizmanto reālās darba dzīves pieredze un prasības, lai izglītības apguves laikā attīstītu ne tikai obligātās profesionālās iemaņas, bet palīdzētu jauniešiem veiksmīgi veidot savu karjeru un dzīvi.

Lai pilnveidotu dejas profesijas apgušanu, tika vēlreiz pārskatītas prioritātes. Darba grupa izvirzīja uzdevumus, kas obligāti ir jāsasniedz katram audzēknim tādās izglītojamo zināšanu, prasmju un iemaņu attīstības jomās kā izpildījuma tehnika, ķermeņa plastika, koordinētība, izpildījuma muzikalitāte, mākslinieciškums. Lai sasniegtu izvirzītos uzdevumus, ir jāpilnveido pasniegšanas metodika.

Ņemot vērā skolas apmācības specializāciju, vairāki Rīgas Horeogrāfijas vidusskolas pasniedzēji apzināja un pētīja dažādas tēmas. Rezultātā var atzīmēt veselu rindu skaidri sakārtotu metodisko un mūzikas materiālu. Tāds ir E.Urbanovičas metodiskais materiāls „Latviešu dejas oriģinālhoreogrāfiju piemērojamība RHV mācību procesā”. Izstrādātie metodiskie priekšlikumi nodrošina latviešu tautas dejas apguvi baletskolas mazskaitlīgajās grupās. Savukārt pasniedzēja R.Kaupuža ir apkopojusi interesantu informāciju par spāņu deju oriģinālhoreogrāfijām un to izmantošanas iespējām raksturdeju stundās.

Metodisko materiālu „Klasiskās dejas stunda profesionālās ievirzes programmā „Dejas pamati”” ir izstrādājusi Rīgas Horeogrāfijas vidusskolas pasniedzēja, metodiķe I.Lapšina. Izmantošanas iespējas – visās Latvijas mūzikas un mākslas skolās, kur īsteno izglītības programmu „Dejas pamati”. Ir ņemtas vērā dejas programmu apmācības īpatnības Latvijā. Metodiskais materiāls padara pieejamus mācību kontrolstundās izpildāmos klasiskās dejas elementus, kustības, kompozīcijas, kuras apgūtas trīs gadu laikā. Izmantots kustību saīsinātais pieraksts, norādot ritmisko

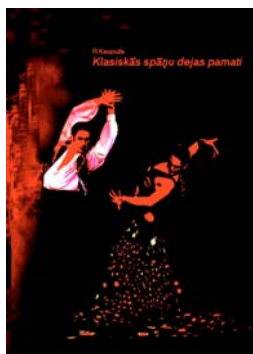
izpildījumu saistībā ar mūziku. Sniegts shematisks stundas apraksts. Izstrādātie metodiskie priekšlikumi palīdz skolotājam kontrolēt audzēkņu prasmes konkrētā stundas sadaļā, strādājot grupās un individuāli.

Mūsdienās pat Rīgas Horeogrāfijas vidusskolā bieži sastopam bērņus, kuru stājā ir dažādas novirzes. Tāpēc metodiskais materiāls „Koriģējošo vingrinājumu komplekss” ir nepieciešams papildinājums izglītības procesam.

Citā metodiskajā materiālā Baleta ābece – „ABC”, metodiķe I.Lapšina sniedz saistošu informāciju un interesantu ilustratīvo materiālu par baleta vēsturi. Tas var rosināt audzēkņus un pedagogus audzināšanas stundās tikties ar profesijas „zvaigznēm” un „leģendām” – izciliem dejojājiem, baletmeistariem, pedagogiem, jo, lai pilnvērtīgi īstenotu izglītības programmu, nepietiek tikai ar mācību vielas izklāstu stundās un ar atsevišķu koncertnumuru sagatavošanu skolas prakses koncertiem.

Lai padarītu gatavošanos radošajiem konkursiem rezultatīvāku, atraktīvāku un interesantāku noder uzkrātā pieredze. Autore I.Lapšina piedāvā metodisko materiālu, kurā ietilpst DVD filmas un CD mūzikas ieraksts Variāciju konkursam kā arī ieteicamo variāciju saraksts 4.- 5. klašu audzēkņiem Piedāvātie materiāli ir atbilstoši audzēkņu vecuma grupām un mācību programmai, tie ļauj salīdzinoši izvērtēt katra izpildītāja individuālo sniegumu.

Pasniedzēja O.Pančenko ir apkopojusi muzikālo materiālu klasiskās dejas stundām Rīgas Horeogrāfijas vidusskolas profesionālās izglītības programmai. Apkopotais muzikālais materiāls ir pārbaudīts Rīgas Horeogrāfijas vidusskolas koncertmeistaru praksē. Tas var kalpot kā pamats koncertmeistara ikdienas darbā, to var izmantot, gatavojot eksāmenus un kontrolstundas. Mūzikas materiālā klasiskās dejas stundām ietilpst trīs nošu materiāla daļas: „Adagio”, „Allegro” un „Coda”.

Darba grupa ir izstrādājusi kompetences vērtēšanas kritērijus profesionālās specializācijas galvenajos virzienos „Klasiskā deja”, „Modernā deja”, „Raksturdejas”, „Vēsturiskās dejas”, „Divdeja”.

Vispirms ir izvirzīti un formulēti vispārējie meistarības vērtēšanas kritēriji. Zināšanas un prasmes ir kompetences vērtēšanas kritēriju pamata daļas. Protams, prasmes ir baletdejojāja kompetences galvenais rādītājs. Tām arī ir pievērsta lielāka

uzmanība. Atzīstami, ka arī nepilnības ir strukturētas – ievērojamās, otršķirīgās un maznozīmīgās.

Darba grupa atzina, ka tādā mācību jomā kā Deja, kur jāiemāca konkrētas kustības vai profesionāli paņēmieni, vērtēšanai kā mācību procesa integrāla daļai ir jāpiegriež ļoti liela vērtība. Jo precīzāki būs mūsu diagnosticējošie un sasniegumu dati, jo piemērotākus ieteikumus mēs spēsim dot audzēkņiem par viņu mācībām, par viņu turpmāko profesionālo karjeru.

Vairums cilvēku daudz mērķtiecīgāk organizē savu darbību tad, ja viņi zina, ka kādā noteiktā nākotnes brīdī tiem nāksies parādīt to, ko viņi spēj. Tas vienlīdz attiecas uz kordebaleta dejotājiem, vadošajiem solistiem, izciliem baleta mākslas meistariem un jebkura līmeņa izglītojamajiem. Šīs atziņas izteica Minhēnes Mūzikas un Teātra skolas profesors, Bavārijas Nacionālā Baleta dejotājs Kirills Meļņikovs. Viņa lekcijas un praktikumi deva daudz jaunu impulsu RHV mācībspēkiem.

Viena gada garumā ESF projekts „Horeogrāfu un dejas pedagogu kompetenču paaugstināšana mobilitātes apstākļos” mērķa grupas dalībniekiem deva iespēju izteikt savu viedokli un justies iesaistītiem izglītības programmas aktualizēšanas procesā, profesijas standarta projekta izstrādē, kā arī komunicēt ar citu valstu profesionāļiem meistarklasēs un lekcijās. Neapšaubāmi liels papildinājums mācību procesa optimizēšanai ir pedagogu izveidotie metodiskie materiāli.

Paldies visiem mērķa grupas dalībniekiem par piedalīšanos projektā.

Projekta vadītāja *Indra Lapšina*